# GEÇMİŞ TÜRK FİLMİ ÇEKİM İLE İZLEYİCİ ARASINDA YAZIŞ YÖNÜ

**Fatma OKUMUŞ**
Anadolu University, Faculty of Communacition Sciences, Department of Cinema and Television, Yunus Emre Campus
**ORCID:** 0000-0002-4338-2227

## ÖZET

Film evreni, bilinen bilinmeyen birçok alana dokunmaktadır. Bu nedenle geçmiş, şimdi, gelecek akışının, tek kişiyle tek araştırma alanı içinde değerlendirilip çözümlenmesinin sayısız açmazı beraberinde getirme olasılığı yüksek görünmektedir. Çekimin başlangıcı, yaklaşık 130 yıl öncesine dayanmaktadır. 1910'larda canlandırılmış görüntünün geçmişi, sonra da filmsel anlatının gelişimi aktarılmaktadır. İlk yazarlar, kimin ne çekip gösterdiğini iletmekle yetinmektedir. 1950 sonrası, eldeki yazı, bilgi, belge karşılaştırılmakta, 1970'lerde başka yazım yöntemi aranmaktadır. 2020 gelirken değişen film çekim, dağıtım, gösterim, alımlama süreci, beşinci aşamayı belirlemektedir. Türk filminin geçmişi, Nijat Özön'ün, ilk kez 1962'de basılan *Türk Sineması Kronolojisi'*ne dayanılarak, doğrusal ilerleyen çizgide yazılmıştır. 1950'den sonrası kimin, kiminle; nerede, ne zaman, ne çektiği gözetilerek, benzer dönemlendirme düzeninde, *Türk Sinema Tarihi* başlığıyla, anlatılagelmiştir. TST yazmaları 2000'li yıllarda sorgulanmış, 2010'dan sonra TST yazan kişiler çoğalmıştır. Bu çalışmada, geçmiş Türk filmi yazılırken izlenebilecek yöntem taslağı sunulmaktadır. Tasarıda, TST ile Türk filminin geçmişini yazmak arasında denge kurarak içine, filmsel anlatının da katılması amaçlanmaktadır. Önerilen yöntem, film çekiminin öncesi ile sonrası da düşünülerek düzenlenmiştir. Filmin çok boyutlu yapısı unutulmadan, birçok uzmanla iş birliği içinde çalışılması gerektiği benimsenmiştir. Bildiri açıklanırken, uzak geçmişten bugüne gelen birikimin, yarına nasıl ulaştırılması gerektiği sorgulanıp tartışılmış, kapsayıcı bakış açısıyla ilerleneceği umudu yinelenmiştir. Sonuçta, geçmişi belgeleyerek derlemek ile geleceğe bırakmak arasındaki etkileşim vurgulanmıştır.

**Anahtar Sözcükler:** Türk Filmi, Film Tarihi, TST Yazmaları, Sinema Tarihi

# THE PAST OF THE TURKISH FILM
## Direction of Writing from the Shooting to the Audience

## ABSTRACT

Film universe is closely related to various fields -known or unknown-, touching them. Because of this close encounter, it appears to bring forth countless predicaments to try to evaluate and analyze the flow of the past, the present and the future through a single scholar in a single research field. The beginning of shooting dates back to about 130 years ago. The history of the animated image in the 1910s, and then the development of the filmic narrative is conveyed. Early writers are content to convey who is shooting what. After 1950, they were comparing the film history information and documents and in 1970s, they were looking for new film history

writing methods. The fifth phase is established through the process of new means of shooting, distribution, exhibition and reception process as of approaching to 2020. The past of the Turkish Film was first written on Nijat Özön's *Türk Sineması Kronolojisi* (The Chronology of the Turkish Cinema) published first time in 1962, using a linear method. Following 1950, it was told under the title History of the Turkish Cinema with similar approach to Özön's chronology, using similar period order and focusing on the "who with whom, where and when, shooting what" principle. TST (The History of the Turkish Cinema) historiographies were questioned in 2000s, number of people writing TST increased after 2010. This study offers a draft method for writing on the past of the Turkish Cinema. Balancing writing TST and the past of the Turkish Film, the draft offers inclusion of filmic narrative. The proposed method has been designed by considering before and after the shooting of the film. It has been adopted that the multidimensional structure of the film should not be forgotten, and that it should be worked in cooperation with many experts. In the paper, it is foreseen that the accumulation from the distant past discussed by questioning how it will reach the future, and renewed hope that this will move forward with an inclusive perspective. Finally, the interaction between compiling the past through documentation and transferring it to the future is highlighted.

**Keywords**: Turkish Film, Film History, TST Historiographies, History of Cinema.